

Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека
ім. В. Г. Короленка

Бібліотечні проєкти: ВІД ЗАДУМУ ДО ВТІЛЕННЯ

Методичний poradник бібліотекаря

Вип. 5

Чернігів
2020

ПЕРЕДМОВА

З кожним роком все більше бібліотек на теренах України долучаються до проектної діяльності. Це можуть бути власне бібліотечні, всеукраїнські проекти чи проекти, що реалізуються у співпраці з іноземними компаніями. У будь-якому випадку, розвиток проектної діяльності бібліотек це чудова нагода підняти імідж як бібліотечного закладу, так і працівників книгозбірень в очах громади, колег, центральної влади.

Проектна діяльність книгозбірень покликана задовольнити потреби користувачів (надати нову інформацію, запропонувати сучасні послуги, зробити перебування в бібліотеці комфортним) та розширити коло партнерів бібліотеки.

У п'ятому випуску методичного poradnika бібліотекаря «Бібліотечний проект: від задуму до втілення» подано теоретичний матеріал, який полегшить роботу над проектом; також зібрано кращий досвід проектної діяльності бібліотек України. Головна мета poradnika – продемонструвати креативність бібліотек України у веденні проектної діяльності, заохотити до роботи з проектами (навіть власне бібліотечними) ті бібліотеки, які з якихось причин не переорієнтувалися відповідно до вимог часу. Проектна діяльність – це чудова нагода для бібліотек продемонструвати свою потрібність місцевій владі, готовність працювати на благо громади.

Аналізуючи проектну діяльність бібліотек України можна виділити проекти, спрямовані на: популяризацію доробку сучасних письменників; рідного краю; бібліотеки; самовдосконалення та особистісний розвиток; спілкування, знайомство, проведення дозвілля. А також навчально-інтерактивні та екопроекти.

.

БІБЛІОТЕЧНИЙ ПРОЄКТ: НАВІЩО? ЯК? З КИМ?

Виклики сьогодення, породжені перебігом реформ в Україні, а найперше здійсненням реформи децентралізації влади та створенням спроможних ОТГ, вимагають від бібліотек освоювати нові напрями діяльності. Особливого значення в інформаційній діяльності бібліотек набуває проєктна діяльність.

Проєкт – це сукупність заходів, спрямованих на досягнення визначеної, чітко структурованої мети, послідовність кроків ефективної реалізації задуманої ідеї в конкретні терміни із залученням оптимальних засобів і ресурсів.

Характерними рисами проєкту є:

- спрямованість на досягнення мети;
- неповторність, унікальність;
- пов'язаність зі змінами;
- координоване виконання великої кількості взаємопов'язаних дій командою;
- визначені, обмежені терміни виконання (чітко визначено початок і кінець проєкту);
- результативність та ефективність проєкту.

Сьогодні вже немає потреби доводити, наскільки важлива для бібліотек участь у різних професійних і грантових конкурсах, проєктах, адже у ракурсі останнього десятиліття проєктна діяльність стала рушійною силою для розвитку чималої кількості бібліотек України, сприяла впровадженню в їхню діяльність нових інформаційних технологій, створенню центрів вільного доступу до офіційної інформації, запровадженню нових бібліотечних послуг з доступом до мережі Інтернет.

Для бібліотек проєктна діяльність – це можливість одержати додаткове фінансування та підвищити якість матеріально-технічної бази бібліотеки; активізувати творчу діяльність та підвищити професійний рівень персоналу; популяризувати та рекламувати електронні ресурси бібліотеки; розробити нові

інформаційні послуги для користувачів та вивчити динаміку їхніх інформаційних потреб.

Пошук джерел позабюджетного фінансування вимагає значних витрат часу, ресурсів та знань. Особливу увагу бібліотечні фахівці приділяють роботі з благодійними фондами й організаціями, що на конкурсних засадах фінансують певні проекти або програми.

Але треба розуміти, що конкурс є конкурс – і щастить не всім, і не відразу. Разом з тим, справа не тільки в участі, а і в умінні писати проєкт. Таке вміння формується поступово. Створення проєкту – робота дуже копітка. Вона вимагає досить високої кваліфікації його авторів, ретельності як у визначенні стратегічної основи – теми проєкту, так і в таких її деталях, як матеріально-технічне та фінансове обґрунтування.

Загалом проєктна діяльність – творча за своєю суттю, тому бібліотекарі у процесі своєї роботи мають обрати той різновид творчого проєкту, який допоможе максимально розв'язати обрану проблему.

У бібліотечній практиці реалізуються проєкти різні за масштабами, змістом, спрямуванням, терміном реалізації.

Перш за все, проєкт починається з постановки проблеми, осмислення ідеї, визначення мети, завдань, ресурсів, партнерів, прорахування ризиків. Під час визначення ідеї проєкту важливо пам'ятати, що проєкт пишеться та реалізується не тільки для бібліотеки, щоб полегшити роботу бібліотекарів, не лише для того, щоб замінити державне фінансування бібліотечної діяльності, а й для реалізації суспільно важливого завдання для того, щоб покращити доступ читачів до інформації та культурного надбання.

Допомогти бібліотечному фахівцю в організації проєктної діяльності, а саме: у постановці проблеми, формулюванні мети, написанні окремих складових проєкту можуть методичні рекомендації.

За взірць можна взяти презентацію кандидатки педагогічних наук, директорки Центру інформаційних ресурсів Посольства США в Україні Валентини Степанівни Пашкової «Написання проєктів для отримання грантів.

Рекомендації для бібліотекарів» (<https://bitly su/wwdCk9>).

У презентації Валентина Степанівна розкриває початкові етапи підготовки до написання проєкту; акцентує увагу на тому, що може привабити фонд; деталізує опис проєкту.

Завідувачка відділу наукової організації і методики бібліотечної роботи Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки Ірина Євгенівна Луньова у своїй роботі «Проектна діяльність і програмно-цільове планування в практиці роботи бібліотек» (<https://bitly su/T2md>) надає поради щодо правильного формулювання ідеї, теми, мети та задач проєкту; щодо пошуку потенційних джерел фінансування; оформлення заявки; роботи над власне проєктом.

Як розпочати роботу над проєктом?

По-перше, треба зробити моніторинг, тобто визначити та детально вивчити проблему чи ситуацію.

По-друге, осмислити та розробити концепцію проєкту.

По-третє, власне написати проєкт (робочий план проєкту та заявку на фінансування).

Тайм-менеджмент проєкту розподіляється наступним чином:

- 25% – визначення теми та джерел проєкту;
- 10% – складання заявки;
- 10% – організація проєкту;
- 45% – виконання проєкту;
- 10% – складання звіту про проєкт.

Обсяг заявки має бути від 3 до 10 сторінок. Структурно заявка складається з супроводжувального листа, опису проєкту та додаткових матеріалів.

Супроводжувальний лист має містити:

- назву проєкту;
- дані про організацію;
- керівника проєкту;
- автора проєкту;

- географію проєкту;
- термін виконання проєкту;
- вартість проєкту.

Опис проєкту має містити:

- Узагальнену інформацію про проєкт (резюме або реферат)

Має включати ім'я заявника, дані про надійність заявника, містить щонайменше одне речення про проблему, мету та завдання проєкту, методику досягнення мети, повну вартість проєкту; кошти, що вже має заявник, та кошти, очікувані від фонду).

- Вступ

Треба чітко вказати, хто є заявником; описати мету та завдання бібліотеки; діяльність бібліотеки; інформацію про користувачів книгозбірні; дані про наявні досягнення; обґрунтовані статистично дані про достатній для виконання завдань проєкту рівень компетентності співробітників.

- Опис проблеми, мети та завдань проєкту (стратегія в досягненні бажаного результату, чому обрана саме ця стратегія)

- Оцінку результатів проєкту
- Можливості подальшого фінансування
- Бюджет
- Додатки

Постановка та опис проблеми:

- відповідає меті та завданням організації;
- знаходиться за межами вашої організації;
- підтверджена доказами;
- висвітлена з точки зору користувача;
- описана зрозумілою лексикою.

Мета проєкту має визначати точку досягнень, очікуваний кінцевий результат, який передбачає кількісні та якісні зміни.

Завдання проєкту – це серія конкретних досягнень, спрямованих на розв'язання проблем і реалізацію мети.

Діяльність та методи – процеси, заходи, які необхідно провести для досягнення намічених результатів.

Оцінка проєкту має включати конкретні результати, кількісні та якісні критерії, фактографічну інформацію про результати проєкту.

.

ПРОЄКТИ, СПРЯМОВАНІ НА ПОПУЛЯРИЗАЦІЮ ДОРОВКУ СУЧАСНИХ ПИСЬМЕННИКІВ

В Україні є багато сучасних письменників, твори яких заслуговують на увагу читачів. Працюють письменники в різних жанрах: фентезі (Марія Римар, Олена Захарченко); фантастика (Марина та Сергій Дяченки, Дара Корній); детектив (Василь Шкляр, Ірен Роздобудько, Андрій Кокотюха); твори з містичними елементами та складними психологічними сюжетами (Галина Пагутяк, Любо Дереш); соціально-психологічна проза (Марії Матіос, Люко Дашвар, Володимир Лис, Галина Тарасюк); романи-мелодрами (Галина Вдовиченко, Міла Іванцова, Ірен Роздобудько); жахи (Наталка та Сергій Шевченки, Михайло Рошко, Любо Дереш); еротичний роман (Юрій Покальчук, Юрій Винничук, Світлана Поваляєва); технотрилер (Максим Кідрук).

Кожна бібліотека повинна бути промоутером українського читання у своєму населеному пункті. Не потрібно боротися за українську художню книгу, варто допомагати читачеві особистою участю у читанні й популяризації дійсно цікавої, незнаної багатьма сучасної літератури.

Саме з метою популяризації творчості сучасних українських письменників бібліотекарі вигадують різноманітні бібліотечні проекти, які сприяють знайомству з авторами та їхніми творами, прищеплюють любов до української книги.

Так, Івано-Франківська обласна універсальна наукова

На зустрічі з Ю. Андруховичем

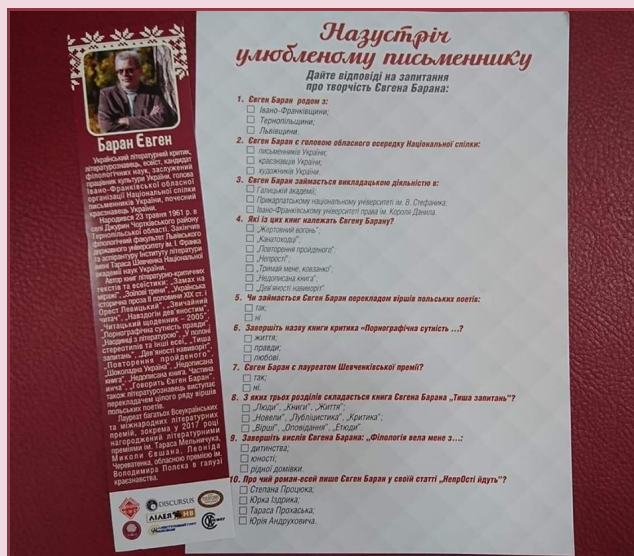
бібліотека імені І. Франка спільно з ГО «Поступовий гурт франківців» та за підтримки івано-франківських видавництв «Лілея НВ» та «DISCURSUS»,

а також Профкомун студентів та аспірантів Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника реалізувала **проект «Назустріч улюбленому письменнику»**. Координатор проекту – доктор історичних наук, професор Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, відомий громадський діяч Сергій Васильович Адамович. Проект покликаний ознайомити галичан з сучасною літературою краю, популяризувати її, а також здійснити своєрідний зріз знань прикарпатців про письменників Івано-Франківщини та їх творчість.

Світлини письменників та супровід заходів забезпечує Івано-Франківська обласна організація Національної спілки фотохудожників України.

Ідея створення цього проекту виникла два роки тому. Читацька активність в Івано-Франківській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. І. Франка дозволила організаторам побачити літературні уподобання мешканців Івано-Франківщини. Серед улюблених письменників-прикарпатців виокремили десять, з яких і розпочали проект. Серед них: Ю. Андрухович, Т. Прохасько, Т. Малярчук, М. Ткачівська, О. Деркачова, С. Процюк, М. Вайно, Є. Баран, Г. Петросяняк та О. Слоньовська.

Методика реалізації проекту надзвичайно проста: у партнерів бібліотеки можна отримати опитувальник (анкету) з десятьма запитаннями про життя і творчість письменника, а натомість користувач одержує книжкову закладку з художнім фото та біографією улюбленого автора. У випадку правильної відповіді на всі

Анкета і закладка до зустрічі з Є. Бараном

запитання користувачі отримують запрошення на затишний вечір-зустріч з письменником і матимуть шанс отримати в подарунок книги з автографом автора. Анкети вручають кожному читачеві обласної бібліотеки, а також

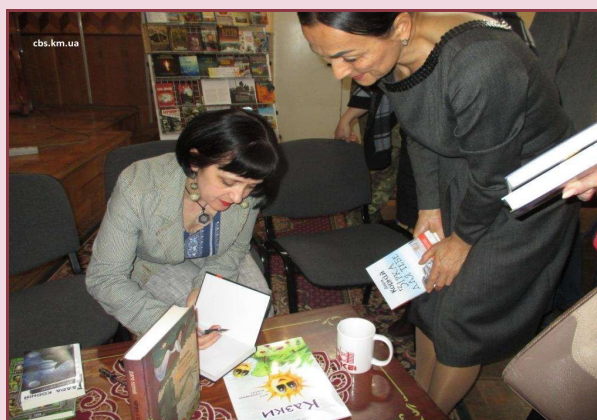
відвідувачам книгарень названих вище видавництв та книжкових салонів «Під лиликом» та «Сучасна українська книга». Крім того, опитувальники поширюють у всіх франківських вишах студентські профкоми. Наприклад, в анкетуванні про письменника Юрія Андруховича взяли участь 720 учасників, і 75 із них відповіли правильно на всі 10 запитань. Вони отримали книги в подарунок.

Зустрічі з авторома відбуваються у невимушеній обстановці в Першій сімейній ресторації Мулярових та в приміщенні бібліотеки, з письменником можна поспілкуватися, зробити спільне фото.

У межах проєкту вже відбулося вісім зустрічей з прикарпатськими майстрами слова: Ольгою Деркачовою, Тарасом Прохаськом, Марією Ткачівською, Марією Вайло, Юрієм Андруховичем, Степаном Працюком, Євгеном Бараном та Галиною Петросаняк.

Завершенням проєкту має стати збірка «10 улюблених місць письменників у Івано-Франківську» і відповідна фотовиставка, яку заповзялися зробити майстри з обласної Спілки фотохудожників.

З жовтня 2016 року в Хмельницькій міській ЦБС, завдяки участі в проєкті «Літературний туризм», відкрився сезон «*Літературних побачень за філіжанкою кави*». Це спільний

Зустріч з Дарою Корній

проєкт ПП «Промо Люкс», інформаційно-розважального видання «Вечірні новини» та авторського проєкту Лори Підгірної «Літературний туризм».

Проєкт охоплює міста Кам'янець-Подільський, Волочиськ і Хмельницький. Авторка та координаторка проєкту – Лора Підгірна, журналістка, громадська діячка, голова ініціативної групи ГО «Подільсько-Галицько-Волинська гільдія».

Мета проєкту – організація мистецьких дійств, літературних branчів та зустрічей читачів невеличких подільських міст з відомими українськими

письменниками та літераторами.

У центральній бібліотеці м. Хмельницький відбулися зустрічі з:

- херсонською письменницею Оксаною Зененко (презентувала історичний роман «Останній лицар гетьмана»);

- письменницею Дарою Корній (літературно-мистецька програма «Майдан, Любов, війна і не тільки...»);

- Наталкою Михно – авторкою, яку влучно назвали українською Марлен Дітрих від літератури (презентувала новий роман «Звільнення»).

- молодіжною письменницею Боїсдою (презентувала книгу «Дивовиддя про святих русалок»);

- майстром ретро-детективів Богданом Коломійчуком;

- автором численних неперевершених літературних досліджень Сергієм Синюком (з лекцією «Янголи і демони Вільяма Шекспіра»);

- креативним директором видавництва «Стікс», істориком, письменником, видавцем Сергієм Коваленком (презентував книгу «Чорні запорожці. Історія полку»);

- журналісткою, кураторкою авторського проєкту «Літературний туризм», письменницею Лорою Підгірною.

- івано-франківською письменницею Ольгою Деркачовою (презентувала роман «Дім Терези»).

.

ПРОЄКТИ, СПРЯМОВАНІ НА ПОПУЛЯРИЗАЦІЮ РІДНОГО КРАЮ

Бібліотеки мають безліч можливостей для популяризації рідного краю. Саме тому надзвичайно важливим завданням, яке постає перед бібліотечними працівниками на сучасному етапі, є розвиток туристичного краєзнавства, формування і розповсюдження інформаційних матеріалів про той чи інший об'єкт, населений пункт, особистість, повернення незаслужено забутих імен. Бібліотека може запропонувати цікаві та новітні форми спілкування: літературні подорожі, прескалейдоскопи, читацькі діалоги, брейн-ринги, бліц-вікторини, літературно-краєзнавчі експедиції, книгомандри, екологічні турніри, презентації книг, зустрічі з цікавими людьми. А також може підказати: куди краще піти чи поїхати; де і що цікавого можна побачити; що може приємно вразити.

У 2016 році в межах програми розвитку краєзнавства Волинська державна обласна універсальна наукова бібліотека імені Олени Пчілки започаткувала *проект «Пройдімся рідним містом»*. Мета проекту – формування культури людей, любові до рідного краю, виховання дбайливого ставлення до пам'яток культури і архітектури через пізнання минулого і сьогодення.

Суть проекту полягає в поєднанні наукових, пізнавальних історичних досліджень з розважальною екскурсійною програмою. Під час пішохідної екскурсії вулицями і майданами міста, бібліотечні працівники знайомлять учасників з історико-культурними пам'ятками. Коли розповідають про певну пам'ятку чи пам'ятні місця, обов'язково пропонують учасникам ознайомитися з книгами про місто Луцьк. Таким чином відбувається популяризація краєзнавчої літератури, пробуджується і підтримується зацікавленість до читання.

Про екскурсійні маршрути та їх дати щомісячно повідомляється на сайті бібліотеки та в соціальних мережах. Під час екскурсій можливе відвідування музеїв із залученням професійних екскурсоводів. Стартує пішохідна подорож від бібліотеки. Напрямок подорожі: Бібліотека – Місто – Музей.

Проект спрямований на молодіжну аудиторію і всіх, хто бажає дізнатися більше про рідне місто Луцьк.

Перша екскурсія-подорож була присвячена 145-й річниці від дня народження Лесі Українки, української письменниці, перекладачки, культурної діячки, життєвий шлях якої тісно пов'язаний з Волинню і Луцьком. Маршрут подорожі: Волинська ДОУНБ ім. Олени Пчілки – пам'ятник Лесі Українці (Театральна площа) – вулиця Лесі Українки – Лесин Ясен – Кімната-музей «Лесина вітальня» – пам'ятник Лесі Українці (парк імені Лесі Українки).

А ось обласна універсальна наукова бібліотека імені Д. І. Чижевського (Кіровоградська обл.) спільно з галереєю «Єлисаветград», аби популяризувати Кіровоградський край, сформувати позитивний імідж області та сприяти патріотичному вихованню молодого покоління, у 2014 році провела **конкурс фотографій «Кіровоградщина запрошує»**. До участі в конкурсі долучилися як аматори, так і професіонали, які проживають далеко за межами області. Після завершення фотоконкурсу до уваги користувачів пропонується віртуальна фотовиставка з розділами: «Кіровоградщина – наша гордість, наша слава»; «Портрет кіровоградця»; «Визначні пам'ятки культурної спадщини Кіровоградщини»; «Цікаві миттєвості щодня»; «Краєвиди рідного краю».

Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека з 2013 року реалізує **локальний проєкт «Живе краєзнавство»**, який має на меті зробити бібліотеку туристичним об'єктом, допомогти рівнянам і гостям бурштинового краю пізнати Рівненщину з усіх сфер буття, впроваджуючи екскурсійні послуги та використовуючи нестандартні для бібліотек музейні стратегії.

Проект реалізувався за такими напрямками:

- створення краєзнавчого та туристичного контенту, його популяризація через музейний простір бібліотеки та електронний ресурс;

- організація екскурсійної діяльності бібліотеки;
- продукування успішних практик у публічних бібліотеках краю.

Туристична діяльність бібліотеки підтримується завдяки грантовій діяльності. Партнерську підтримку надають: науковці, краєзнавці, колекціонери, активні громадяни та старожили міста, Рівненський обласний краєзнавчий музей та Музей книги та друкарства Державного історико-культурного заповідника м. Острог, наукові та творчі спілки, відомі та популярні фотографи, рекламні агенції, спільнота місцевих експертів Google в Україні, Інформаційно-туристичний центр Рівного та інші.

За допомогою проєкту було забезпечено збереження та популяризацію місцевої історії в стінах регіональної книгозбірні через організацію музейного простору та просвітницьку роботу.

Центральною частиною бібліотечного музею стала **краєзнавча експозиція «Рівненщина літературна»**. Експозиція складається з восьми широкоформатних

Експонат експозиції

інформаційних стендів, що розміщені на бібліотечних вітринах: «Предтеча. Літописання. Край у хроніках», «Книгодрукування. Культурно-освітнє відродження краю», «Літописання козацької доби», «Культурний простір краю. Імена. Події. Книги», «Літературне життя краю на зламі століть»,

Експонат експозиції

«Літературний процес краю у міжвоєнний період. Літературна еміграція», «Мультикультурний вимір краю» та демонструє літературне надбання області, поступальний розвиток літературного процесу краю від

найдавніших часів до сьогодення.

Під час роботи над змістом експозиції було зібрано відомості про понад 500 імен та унікальні факти з літературного, мистецького, духовного, культурного, суспільного життя Рівненщини, її уродженців та людей, чиє життя у різні періоди було тісно пов'язане з краєм. На стендах подані інформаційні

блоки та світлини відомих культурних і літературних діячів, книг, історичних об'єктів, карти, репродукції картин, архівні матеріали.

Організовано зони показу ретроспективних видань з фондів бібліотеки та раритетної бібліотечної техніки і різних приладів. Рівненська ОУНБ проводить традиційні оглядові екскурсії відділами бібліотеки, знайомство з цікавими колекціями рідкісних і цінних видань, покази експонатів виставок, колекцій книг та відкриті лекції фахівців місцевих музеїв.

Бібліотека є інформаційним партнером сайту «Рівненщина туристична» (<https://rivne.travel/>), мета якого – промоція туристичної привабливості області через акумуляцію та доступ до актуальної туристичної інформації про села, міста, райони краю. Сайт пропонує туристу якісні відомості про об'єкти для відвідування, маршрути, види відпочинку, актуальні події (фестивалі, концерти, свята, інше), які представлені у текстовому, фото-, відеоформаті, наявні мапи, 3D-панорами з GPS-координатами, інтерактивні карти тощо. Сайт «Рівненщина туристична» – інтерактивний, адаптований для перегляду з мобільних пристроїв, зручний у користуванні із можливістю різних видів пошуку, двомовний (українська, англійська).

Бібліотека розробила мапу туристичних маршрутів, яка пропонує піші мандрівки (екскурсії) найстарішими вулицями міста. В основу екскурсійної розповіді покладено невідомі історії з життя містян та інтерпретовані історико-культурні знання про місто, його особливості.

Бібліотечний туристичний сезон стартує у квітні та завершується у

Оголошення екскурсії

жовтні поточного року, практикуються екскурсії на замовлення в інший період. Пропонуються екскурсії англійською мовою. Існує певна системність в організації піших екскурсій: щотижня у неділю о 13 год два бібліотекарі-екскурсоводи з рекламним банером «Екскурсії вулицями міста» зустрічають туристів біля фонтану бібліотеки та пропонують дві екскурсії на вибір

присутніх (наприклад, «Сакральні споруди центру Рівного» та «Театральна площа»).

Екскурсійні послуги Рівненської ОУНБ ввійшли до карти культурних подій міста, а бібліотекарі до бази гідів міста Інформаційно-туристичного центру Рівного, з яким налагоджено тісну співпрацю щодо взаємного поширення інформації.

У 2018 році Рівненською обласною універсальною науковою бібліотекою за підтримки гранту голови Рівненської обласної державної адміністрації та голови обласної ради на реалізацію творчих проєктів було втілено **проєкт «Створення онлайн-гіду екскурсійними маршрутами Рівного»**.

Під час проєкту було створено віртуальну мапу найстаріших вулиць центру Рівного, 3D-панорами цих вулиць та найцікавіших об'єктів, аудіоверсії екскурсійних маршрутів найстарішими вулицями центру Рівного; понад 40 інформаційних повідомлень, 40 фото сучасних видів найстаріших вулиць міста, 8 аудіорозповідей, 9 3D-панорам вулиць.

Матеріал був опублікований на сайтах: «Рівненщина туристична», «Найкращі туристичні маршрути містами України», «Мандруй Україною», «Poly. Досліджуйте світ у 3D». Ці ресурси через мобільні додатки надають швидкий доступ до туристичної інформації молоді, активним користувачам інтернету. Подкасти з екскурсіями найстарішими вулицями Рівного для людей з інвалідністю по зору доступні на сайті обласної бібліотеки.

Підготовлено низку промоційних рекламних матеріалів: банер про туристичні об'єкти та послуги бібліотеки, закладка «Пізнай історію Рівного разом із бібліотекою», магніт-сувенір, буклет «Рівне літературне», листівки «Прогулянки найстарішими вулицями Рівного». Створений онлайн-гід екскурсійними маршрутами Рівного забезпечив розвиток туристичної привабливості Рівного, продемонстрував збережені найцікавіші архітектурні, природні, сакральні, культурні, історичні об'єкти міста. Екскурсійні послуги бібліотеки набули популярності, про що свідчать чисельні відгуки туристів на

сторінках соцмереж бібліотеки, замовлення екскурсій туристами з різних міст України та закордону.

Про бібліотечний досвід популяризації туризму ми вже писали в четвертому випуску методичного poradnika бібліотекаря «Краєзнавчо-бібліотечний туризм» (у розділах «Вітчизняний досвід» та «Світовий досвід»). З poradником можна ознайомитися на сайті Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка (<http://libkor.com.ua/index.php?id=6&sid=4>).

.

ПРОЄКТИ, СПРЯМОВАНІ НА САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ТА ОСОБИСТІСНИЙ РОЗВИТОК

Самовдосконалення – це процес усвідомленого, керованого самою особистістю розвитку, в якому в суб’єктивних цілях та інтересах самої особистості цілеспрямовано формуються і розвиваються її якості і здібності.

Особистісний розвиток – це багатогранний процес, який дозволяє людині стати щасливою і самодостатньою одиницею соціуму.

Допомогти бути щасливими своїм користувачам можуть і бібліотеки. Мігай Чиксентмігаї, знаменитий автор модного нині поняття потоку, вважає що ключ до щастя в умінні контролювати себе. І єдина валюта, що уможлиблює підвищувати якість переживань – вкладення уваги й організованих зусиль. Проте куди і як саме їх вкладати?

Кожна бібліотека має провести власний моніторинг серед користувачів, особливо молоді, щодо того, що їх цікавить у плані особистісного розвитку. Це можуть бути як виставки мотиваційної, психологічної чи творчо орієнтованої літератури, так і особистісні тренінги із залученням психологів, майстрів з йоги, танців, інших фахівців, різноманітні майстер-класи, ігри тощо, орієнтовані на розкриття особистісного потенціалу людини.

З 2003 року у відділі періодики та документів іноземними мовами Полтавської обласної бібліотеки для юнацтва імені Олеся Гончара працює **школа самовиховання «Створи себе»**, яка допомагає молоді у самореалізації, самовдосконаленні, соціальній адаптації та самовизначеності.

У наш час, коли поширюється хвиля негативних явищ у суспільстві, засобах масової інформації, у молодіжному середовищі, коли часто молодь залишається без уваги та належного виховання з боку дорослих, важливою стає проблема самовиховання та самореалізації юнаків і дівчат. Багато хто з них розуміє, що їх доля залежить саме від їхніх зусиль, від того шляху, який вони для себе оберуть, чого вони зможуть досягти, працюючи над собою.

Ті, хто вдало пройде через пошуки та сумніви, через вдосконалення своїх здібностей, через розвиток у собі нових якостей, стануть незалежними, творчими особистостями, зможуть приймати самостійні рішення у складних ситуаціях та будувати власну долю за своїм сценарієм.

Проводить заняття бібліотекарка сектору періодики та документів іноземними мовами Галина Гайдученко.

Заняття містять у собі інтерактивні форми роботи – це тренінги, ділові ігри, психологічні тестування, диспути, діалоги та дискусії, бесіди-роздуми та бесіди-поради.

На 2020 рік заплановано наступні теми занять: практикум-самодіагностика «Як стати успішним?», тренінги-діалоги «Сходінками духовного зростання», «Вчимося творити добро», ділова гра «Долаємо гендерні стереотипи», коучинг «1000 і 1 професії».

Також можна замовити найпопулярніші заходи, серед яких: ділові ігри «Мистецтво спілкування», «П'ять формул вибору професії», «Толерантність у різних аспектах»; тренінги-діалоги «Стоп булінг!», «Шлях до власної досконалості»; психологічна година «Я комплекую, ти комплексуєш...», «Її величність Пам'ять»; майстер-клас ввічливості та гарних манер «Невагомий багаж у дорогу»; дискусійно-тренінгова програма «Екологія душі».

За потреби школа самовиховання може підготувати заняття за будь-якою темою, запропонованою замовником.

У Дніпровській центральній міській бібліотеці з березня 2012 року з метою популяризації знань з питань етики та практичної психології серед молоді розпочав роботу *проект «Школа благородних манер»*.

На заняттях «Школи» слухачі опановують основи особистого зростання та дізнаються про гарні манери. До проведення занять залучаються фахівці з етики та психології.

ПРОЄКТИ, СПРЯМОВАНІ НА ПОПУЛЯРИЗАЦІЮ БІБЛІОТЕКИ

Створення позитивного іміджу, формування надійної репутації серед широкої громадськості стає основою сучасного бібліотечного закладу та його пріоритетним напрямком. Саме тому останнім часом стало більше проєктів, пов'язаних з популяризацією бібліотеки та читання.

Афіша проєкту
«Бібліотека в кадрі»

Так, у 2018 році був реалізований спільний **фотопроєкт** Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки та Школи фотографії Олександра Харвата «**Бібліотека в кадрі**».

Десять фотомитців впродовж місяця відвідували бібліотеку, фіксуючи бібліотечні простори, книги, робочі моменти, відвідувачів закладу. Бібліотека запрошувала до участі в проєкті відомих діячів краю: художників, музикантів, науковців, правозахисників, молодих активістів.

Через світлини фотомитці продемонстрували бібліотеку не лише як зали із книжковими полицями, а як місце цікавих зустрічей, знайомств, спілкування й пізнання для дорослих і дітей.

За результатами фотозйомок була сформована виставка кращих світлин та представлена у двох локаціях: у виставковій залі бібліотеки та популярному торговому центрі міста. Урочисте відкриття експозиції світлин відбулося під час відзначення професійного свята – Всеукраїнського дня бібліотек. На імпрезі були присутні як автори робіт, так і їхні герої.

А у 2019 році бібліотека, спільно зі Школою фотографії Олександра Харвата, реалізувала **проєкт «Літній фото-інтенсив для бібліотекарів»**.

Протягом двох місяців 15 бібліотекарів з різних районів області відвідували майстер-класи з фотографування. Через фотозйомку вони вчилися демонструвати атмосферу бібліотечної події, емоції учасників, бібліотеку як місце культурного життя громади з цікавими локаціями для розвитку, відпочинку, гри та навчання.

Групове фото учасників фотопроєкту «Літній фото-інтенсив для бібліотекарів»

В результаті реалізації проєкту бібліотекарі отримали нові сучасні знання та компетенції, які дозволяють робити якісні фоторепортажі, ділитися ідеями, передавати позитивну атмосферу культурних подій та привернути увагу до бібліотеки різних вікових груп.

Фінальною подією стала виставка кращих світлин, яка демонструє зміну бібліотечного середовища, яскраві сторінки життя сільських, міських бібліотек Рівненщини, використання їх ресурсів та послуг. Офіційне відкриття відбулося в рамках відзначення Всеукраїнського дня бібліотек.

З 2012 року в Рівненській обласній універсальній науковій бібліотеці діє **проєкт «Кімната сімейного читання»**, який має на меті підтримувати культуру сімейного читання, перетворити бібліотеку на місце родинного відпочинку, здійснювати інформаційну підтримку молодих сімей.

У відділ абонементу створено комфортну зону для перебування дорослих та дітей, облаштовано ігрову зону із меблями цікавих форм, сформовано ресурсну базу, до якої ввійшли дитячі книги, аудіо-, відеоресурси, розвиваючі та логічні ігри, іграшки для малечі.

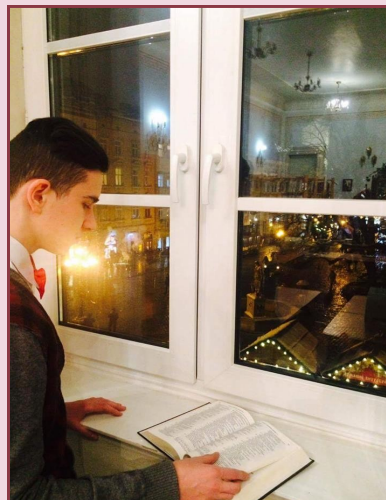
Щотижня пропонуються розвиваючі заняття в клубі «Мама+я» для дітей від 1 до 3 років та комплекс заходів клубу «Бібліотечна родина» для дітей від 3 років.

З метою інформаційної підтримки родин організуються освітні тематичні зустрічі з лікарями вузької спеціалізації, стоматологами, психологами та педагогами, представниками громадських організацій, що об'єднують

батьків, які виховують дітей з інвалідністю, керівниками дитячих центрів розвитку, сімейних і підліткових клубів. Надаються консультації та можливість електронної реєстрації дітей у дошкільні навчальні заклади, пошуку робочих вакансій, отримання юридичної консультації онлайн.

Львівської обласної бібліотеки для юнацтва ім. Романа Іваничука реалізує два проєкти з популяризації бібліотеки та бібліотекаря. Перший – корпоративна сторінка фахівців бібліотеки **«МеБіКо»**, а другий – **«Стильна Бібліотека»**.

«МеБіКо» – це не нудна інтернет-сторінка з тривіальними новинами і сухими даними, а сторінка, яка має власних агентів впливу – Методиста, Бібліографа, Бібліотекаря і Комплектатора. Вони розкривають секрети бібліотечної кухні, знаходять відповіді на найнеймовірніші запитання, знайомлять з книголюбями, допомагають колегам і читачам.

Проєкт

«Стильна Бібліотека»

Проєкт «Стильна Бібліотека» полягає у впровадженні унікальної практики фотоподій у стінах книгозбірні. Крім того, що бібліотека надає приміщення для фотосесій, вона ще й залучає своїх однодумців-фотомайстрів до висвітлення образу «нового» бібліотекаря – відкритого, усміхненого, комунікабельного.

З 2011 року Деміївська бібліотека ЦБС Голосіївського району м. Києва реалізує **реklamний проєкт «Бібліотека запрошує до знайомства»** (реклама у вітринному просторі).

Проєкт створено з метою інформування користувачів та мешканців району про бібліотеку, її інформаційні, освітні, дозвіллеві бібліотечні послуги з метою повідомлення про них реальних і потенційних користувачів і стимулювання попиту на ці послуги.

Проєкт реалізується шляхом організації рекламної кампанії, виставково-експозиційної діяльності із залученням громадських організацій, творчих осередків, митців та аматорів.

Партнери бібліотеки: Управління культури, туризму та охорони культурної спадщини Голосіївської районної у місті Києві державної адміністрації; ГО «Культурно-просвітницький центр “За покликом серця”»; ГО «Об’єднання інвалідів “Джерело натхнення”»; Будинки дитячої та юнацької творчості Голосіївського району.

Учасниками проєкту є члени творчих організацій-партнерів; учасники гуртків та студій Будинку дитячої та юнацької творчості Голосіївського району; учні школи-інтернату № 11; активні користувачі бібліотеки – митці та аматори; бібліотекарі та члени їх родин.

Використовується зовнішня реклама у вітринах бібліотеки (експозиції та виставки, демонстрація мультимедійних презентацій у вітринному просторі).

У відділі інформаційно-бібліографічного обслуговування Полтавської обласної бібліотеки для юнацтва імені Олеся Гончара, аби підвищити рівень інформаційної культури користувачів, вже багато років працює *школа «Бібліотечно-бібліографічної грамотності»*. Заняття проводить працівниця відділу Ольга Пошибайло.

Мета школи: забезпечити стимулювання інтересу до активного читання за допомогою сучасних бібліотечних форм роботи; задовольнити інформаційні потреби учасників навчально-виховного процесу; збагачувати свій світогляд; формувати вміння орієнтуватися в інформаційному просторі; навчити швидко і якісно знаходити потрібну інформацію.

Заняття в «Школі» відбуваються за темами: «Віртуальна бібліотека: адреса вдома», «Необхідність і практичність картотек», «Корисні поради віртуальним мандрівникам», «За знаннями – в електронний світ», «Джерела пошуку інформації», «Корисні поради віртуальним мандрівникам».

.

ПРОЄКТИ, СПРЯМОВАНІ НА СПІЛКУВАННЯ, ЗНАЙОМСТВО, ПРОВЕДЕННЯ ДОЗВІЛЛЯ

Чудовим майданчиком для творчого, дружнього спілкування є бібліотеки, адже книгозбірні постійно прагнуть до створення умов самореалізації як юних, так і дорослих читачів, організації їхнього наповненого та змістовного дозвілля. З метою організації дозвілля бібліотекарі виявляють та вивчають запити, нахили, уподобання користувачів, сприяють об'єднанню їх у центри спілкування.

Однією з найбільш вдалих форм диференційованої роботи з різними групами читачів щодо задоволення їх читацьких потреб є робота клубів та об'єднань за інтересами.

Клуб створюється для спілкування людей, що мають єдину мету, завдання, інтереси, для обміну думками, удосконалення знань в тій чи іншій галузі науки, літератури, людської діяльності, сприяє становленню особистості. Об'єднання – це клуб, тільки з розвинутою структурою.

У 2018 році у Вінницькій ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва спільно з ГО «Інноваційна дія» для людей поважного віку та ВПО (внутрішньо переміщених осіб) створено **клуб «Зустріч»**, робота якого спрямована на те, щоб надати можливість пенсіонерам приємно проводити час, пробуджувати в них нові інтереси, створювати умови для спілкування.

Один раз на місяць у клубі організуються заходи, різноманітні тематичні вечори, концерти, літературні вечори, конкурси, вікторини, чаювання, рукоділля, навчання комп'ютерної грамоти.

Учасники долучаються до організації заходів.

Під час теплового дружнього спілкування у формі діалогу, тренінгів, тематичних вечорів члени клубу отримують можливість цікаво та змістовно провести свій час.

У Черкаській обласній бібліотеці для юнацтва імені Василя Симоненка діє *клуб настільних ігор «Синя валіза»*, девіз якого – «Проведи весело час та розімни мізки».

Основні завдання клубу: організувати інтелектуальне дозвілля молоді; зібрати та об'єднати любителів, поціновувачів та колекціонерів настільних ігор.

Мета клубу: дарувати гарний настрій та завзяття, відпочити у дружній компанії; сприяти соціальній взаємодії, формуючи культуру спілкування; удосконалювати математичні знання і логічне мислення; тренувати пам'ять і розвиток уваги, зміцнювати здібності до планування, розробки стратегій; навчати самостійно приймати важливі рішення і відповідати за свої вчинки; сприяти виробленню посидючості й терпіння.

Настільні ігри проводяться щонеділі у відділі мистецтв бібліотеки.

Комунальний заклад «Централізована бібліотечна система м. Житомира» Житомирської міської ради в межах бюджету участі реалізує *проект «Інтелектуальна мережа» – шахові клуби у бібліотеках міста*. Проект передбачає залучення широкого кола городян до мистецтва гри у шахи, інтерес до якого в сучасному світі зростає. Автор проекту – О. Харчишина.

Шахові клуби діють безкоштовно для відвідувачів у трьох бібліотеках-філіалах. Проектом передбачені заняття з тренерами-волонтерами, шахові змагання, вікторини, семінари.

Шахові клуби у бібліотеках міста – це можливість для користувачів бібліотек розвивати стресостійкість, розумові здібності, лідерські якості; навчитися витривалості, формувати стратегічне мислення, навички роботи в команді.

Крім того, у Житомирській міській ЦБС діє *танцювальний клуб «Ретро»*. Учасники клубу збираються кожного вівторка та четверга. В репертуарі клубу вальс (англійський, віденський), танго, джайв, ча-ча-ча.

У Львівській обласній бібліотеці для юнацтва ім. Романа Іваничука діє відразу кілька цікавих проєктів, які сприяють якісному проведенню дозвілля. Це *проєкти «Театр у бібліотеці» та «Платівка на Ринку 9»*.

Проєкт «Театр у бібліотеці» започаткований у 2017 і передбачає камерні вистави, неформальні зустрічі з акторами та театральними режисерами про кар'єру та творчу кухню. Цільова аудиторія – це студенти театральних вишів, які можуть поспілкуватись зі старшими колегами, а також широке коло зацікавлених львів'ян.

Свої вистави та перформанси у бібліотеці Іваничука презентували: Шкільний театр УКУ «На симонових стовпах», «Театр у кошику», Херсонський драматичний театр ім. М. Куліша, театри імпровізації «Імпро» та «Плейбек театр».

Музичний проєкт «Платівка на Ринку 9» виник через велике бажання бібліотечної команди відродити традицію прослуховування музики на вінілі.

Велика колекція платівок, що є у фондах бібліотеки, стала основою для проєкту. Платівки у бібліотеці з'явилась у часи, коли вінілові програвачі можна було знайти ледь не в кожному домі, а користуватись ним могла й дитина. У стінах книгозбірні також був свій програвач. Тут слухали класичну музику, джаз, казки, постановки п'єс та багато інших цікавих записів. Таким був золотий час аналогових записів на Ринку 9. Та згодом програвач зламався.

3 вересня 2017 року розпочалася робота з перегляду колекції. Зрозумівши, що платівки у чудовому стані, колектив бібліотеки вирішив дати їм друге життя і розповісти більшій кількості людей, тому взяли участь у Sunday BazarR – недільному маркеті вінтажних та секонд-хенд речей, який організували Night Ambassadors. Такі події не лише допомогли бібліотеці показати та розказати про платівки, але й познайомили із чудовими людьми. Зокрема, засновниками Sound History Museum, студентами НУ Львівська Політехніка, що займаються створенням першого музею аудіотехніки у Львові та чудовим майстром Віктором.

Спільно з партнерами із Sound History Museum у стінах бібліотеки влаштували захід, де не тільки розповіли про колекцію, але й послушали частину записів. Співзасновник музею Сергій приніс частину техніки та розповів про неї та ідею створення музею. Особливістю заходу була можливість відвідувачів самим обирати платівки. Цей вечір став знаковим, оскільки невдовзі після нього бібліотеці подарували програвач.

Ще однією великою подією цього проєкту стала «Ніч у будинку Архієпископів» – благодійний новорічний вечір, на якому збирали кошти для відновлення вітража. Частиною цього новорічного вечора була камерна вечірка, де лунали хіти української естради з нашої колекції. Для всіх, хто займається колекцією, цей вітраж особливий, бо він якраз знаходиться у залі, де відбуваються усі заходи, пов'язані з платівками.

Таким чином бібліотека отримала ресурси для того, щоб колекція платівок на Ринку 9 жила своїм особливим життям. Надалі книгозбірня планує більше камерних заходів із прослуховуванням вінілів у просторі бібліотеки.

Волинська обласна бібліотека для дітей активно налагоджує співпрацю з бізнесом: об'єднує зусилля бібліотеки та мережі сімейних кафе «Дядя-Pizza» в **інформаційно-розважальний проєкт «Веселий кухар»**.

Але спершу, у 2013 році, було створено проєкт «Родинний вихідний у бібліотеці». Юні читайлики, їхні батьки, бабусі та дідусі отримали можливість весело і змістовно провести свій час: познайомитись із новинками літератури,

відгадати вікторину, взяти участь у майстер-класі та подивитись улюблений мультфільм. На початку роботи проєкту до дітей приходив справжнісінький Губка Боб.

У 2014 році бібліотека зуміла налагодити співпрацю із бізнесом. Книгозбірня, завдяки підтримці програми «Бібліоміст», об'єднала зусилля із мережею сімейних кафе «Дядя-Pizza» міста Луцька у інформаційно-розважальний проєкт «Веселий кухар». Так проєкт «Родинний вихідний у бібліотеці» отримав нове дихання.

Тепер кожної неділі на юних читачів та їхніх батьків чекають майстер-класи, вікторини, загадки, цікаві подарунки та сертифікати у піцерію. Питання вікторин були про страви української кухні, про піцу та продукти, які можна використати для приготування.

Упродовж 27 років на базі відділу аграрних наук і виробництва Вінницької ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва діє **клуб «Садівник»** – добровільне об'єднання, покликане сприяти формуванню сучасних теоретичних і практичних знань з ведення присадибного садівництва й городництва.

Основне завдання клубу – об'єднувати садівників-городників, які прагнуть вирощувати високі врожаї екологічно чистих плодів і овочів на власних присадибних і дачних ділянках. У межах засідань відбуваються практичні заняття, презентації тематичних виставок, екскурсії, виїзди, обмін досвідом з метою вивчення і запровадження новітніх вітчизняних і зарубіжних аграрних технологій.

Членом клубу може бути кожен, хто бажає опанувати високу культуру землеробства, збагатити себе знаннями, поділитись набутим досвідом з вирощування садово-городніх культур. На засідання клубу з лекціями запрошуються наукові працівники, спеціалісти сільського господарства. Учасники заходів обмінюються досвідом, вивчають новинки з книг, журналів, газет, використовують інформацію на нетрадиційних носіях.

Теми для зустрічей обираються різноманітні. Неабияке враження на членів клубу справило заняття «Місяць у житті рослин», проведене у Вінницькому планетарії. На практичному занятті «Піраміди та використання їх енергетичного потенціалу в сільському господарстві» учасники заходу вчилися робити піраміди для домашнього використання.

Інтерактивний проєкт «Book & Art weekend в дитячій бібліотеці»

Кіровоградської обласної бібліотеки для дітей ім. Т. Г. Шевченка був започаткований у 2018 році як спільний волонтерський проєкт відділу дитячого та сімейного читання та студентів мистецького факультету Центрально-українського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Восени 2018 року провідний фахівець відділу дитячого та сімейного читання С. О. Драченко та викладачка мистецького факультету ЦДПУ ім. В. Винниченка О. В. Дереновська відвідали серію тренінгів та презентацій, які провели партнери програми Active Citizens Ukraine, фасилітатори і тренери громадської організації «Агенція сталого розвитку “Хмарочос”», у результаті чого написали проєкт соціальної дії, який за рішенням Британської Ради отримав фінансування і реалізовувався у I півріччі 2019 року.

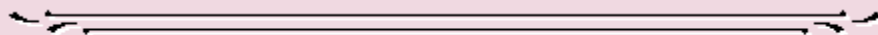
Мета проєкту: залучення до читання та творчості дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; подолання проблеми нечитання і низького рівня мистецької освіти через популяризацію літератури та різних видів мистецтва.

У межах проєкту для дітей дошкільного, молодшого шкільного віку та їхніх батьків були організовані в бібліотеці: літературно-мистецькі експозиції «Острів читацьких скарбів», «Дитяча картинна галерея», «Справжнє диво казки»; відбулись читання інтерактивних книг та творчі майстерні в різних техніках; перфоманси з письменниками-земляками (А. Царук, О. Надутенко, П. Мельником, О. Горобець); батьківські читання «Улюблені казки мого дитинства» до Міжнародного Дня сім'ї; фестиваль «Дитина читає – Україна процвітає», під час якого підбито підсумки конкурсу «Читаємо, граємо,

фантазуємо», та проведено ситан для педагогів, бібліотекарів, батьків «Як виховати дитину читаючою та творчою особистістю».

Завдяки фінансуванню від Британської Ради (майже 15,0 тис. грн) бібліотека придбала 2 планшети, 5 інтерактивних книг та вімельбуків, 5 мольбертів та кулер для проведення заходів. Заходи проєкту були розраховані на 4 місяці, але робота в цьому напрямі продовжується.

У результаті заходів проєкту створено комфортний, сучасний простір для поціновувачів літератури і читання, для розвитку творчих здібностей дітей, де можуть безбар'єрно спілкуватися юні мешканці міста Кропивницький.

ЕКОПРОЄКТИ

Аби популяризувати тему захисту навколишнього середовища серед населення, бібліотечні заклади реалізують різноманітні проєкти. Величезна сільськогосподарська освоєність та не виправдана розореність земель, концентрація промислового виробництва та його застаріла технологія, хижацьке ставлення людини до природи унеможливають стабільний розвиток на нашій Землі. Забруднення навколишнього середовища проявляється через надмірну концентрацію тих чи інших хімічних елементів вище допустимих норм. Воно може бути природного й техногенного походження, і може викликати якісні зміни характеристик основних компонентів природи та їх складових і негативно впливати на живі організми.

Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка реалізувала **навчально-ігровий екологічний проєкт «Еко-стиль твого міста»**.

Мета проєкту: навчити дітей збереженню чистого екологічного стану планети завдяки правильному сортуванню сміття; ознайомити з видами сміття, наслідками утворення несанкціонованих сміттєзвалищ, спалювання відходів; прищеплювати розуміння того, що сміття – це ресурс, який можна і треба використовувати та заробляти на цьому додаткові кошти.

Восени 2018 року фахівці відділу дитячого та сімейного читання М. Г. Маковій та Н. А. Мефодюк відвідали серію тренінгів та презентацій, які провели партнери програми розвитку молоді і громад «Активні громадяни», фасилітатори і тренери громадської організації «Агенція сталого розвитку “Хмарочос”». У результаті написали проєкт соціальної дії, який за рішенням Британської Ради отримав фінансування понад 14 тис. грн і реалізовувався у 2019 році. За кошти програми розвитку молоді і громад «Активні громадяни»

для проєкту «ЕКО-стиль твого міста» придбані: конструктори для будівництва екологічного містечка, пластикові контейнери для роздільного збору сміття для проведення навчально-ігрових програм, готується до друку екологічна казка для дітей письменниці Олени Горобець.

Під час реалізації проєкту, завдяки залученню партнерів, розгорнуто масштабну інформаційно-просвітницьку компанію серед читачів та їхніх батьків, школярів міста по формуванню у дітей практичних навичок сортування відходів спочатку в стінах дитячого садочка, школи, а потім і вдома.

Проєкт покликаний сформувати культуру поводження з відходами у дітей, а через них – у їхніх батьків, щоб залишити планету для майбутнього покоління придатною для життя.

Команда організаторів проєкту складається з 14 екоактивістів.

Заходи проєкту:

- навчально-ігрові програми для дітей та батьків «Еко-стиль твого міста»;
- презентації та читання творів на екологічні теми;
- навчально-практичні заняття з сортування сміття в техніці dump art «Не треба викидати – давайте майструвати!».

За період з лютого по червень 2019 року заходи проєкту відвідали учні восьми загальноосвітніх шкіл та вихованці п'яти дошкільних навчальних закладів. Усього понад тисячу дошкільнят та молодших школярів та їхніх батьків, студентів, педагогів стали учасниками проєкту.

Проєкт буде функціонувати у 2019-2020 роках.

Бібліотека продовжить поповнення фондів документами екологічного спрямування. Планується залучити до проєкту інші навчальні заклади області, в процесі розробки нова настільна екологічна гра «Сортуй сміття – врятуй життя» та методичний лепбук «Життя в стилі ЕКО», нові екоакції та ігрові програми.

НАВЧАЛЬНО-ІНТЕРАКТИВНІ ПРОЄКТИ

Нова навчально-інтерактивна послуга Львівської державної обласної бібліотеки для дітей – **навчально-ігрова бібліотечна програма «Літерландія»**. Програма стимулює дошкільників до навчання, підвищує інтерес і мотивацію до читання; навчає читати за допомогою гри «Мишеняткова абетка».

Послуга передбачає цикл занять із використанням інтерактивної дошки, планшетів і мультимедійного додатка «Мишеняткова Абетка», що працює на платформі Android. Це перша українська інтерактивна розвивальна гра цієї тематики.

Послуга діє з 15 вересня 2015 року, з моменту презентації і запуску Першої української інтерактивної абетки в бібліотеці, і вже набула широкої популярності.

Першими учасниками і споживачами нової послуги стали дошкільники, які відвідують бібліотечний дитячий садок «Левеня». Навчання проводить бібліотечний психолог за участю батьків. Заняття відбуваються за розкладом:

- 1 раз на тиждень – заняття в книжковому садочку «Левеня» для дошкільників та спільні сімейні заняття разом з батьками.

- 1 раз на тиждень – заняття з української мови з внутрішньо переміщеними особами, які погано володіють українською мовою.

- 1 раз на тиждень – заняття з вихованцями Львівського інтернату № 6 з вадами мовлення.

- 2 рази на тиждень – заняття з вихователями дошкільних закладів Львівщини.

- 1 раз на тиждень – заняття з учнями 1-го класу школи святої Софії.

Крім абетки, для навчання додатково використовуються онлайн мультимедійні сервіси (samouchka.com.ua, pustunchik.ua, chytalino.com).

Інноваційні послуги, а також навчання в ігровій формі завжди привертало увагу наших користувачів. Завдяки інтерактивній дошці, а також гаджетам,

які є в бібліотеці, послугам професійного психолога і педагогів, заняття перетворюються в ефективне і цікаве навчання-гру. В межах програми бібліотекарі започаткували конкурс для дошкільників «Найкращий знавець абетки». Переможець отримає подарунок.

Бібліотека готується розширити послугу з вивчення абетки і слів англійською мовою, адже гра «Мишеняткова абетка» перекладена на чотири мови. Вже розпочався попередній запис охочих. Заняття проводитимуть волонтери – студенти, які вивчають англійську філологію.

ДЖЕРЕЛА

1. Бабій Л. «Назустріч улюбленому письменнику» – визитівка проєктної діяльності Івано-Франківської ОУНБ ім. І. Франка / Людмила Бабій // Бібл. форум: історія, теорія і практика. – 2020. – № 1. – С. 28–30.

2. Бібліотека в кадрі // Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека : сайт. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Рівне. – Режим доступу: <https://cutt.ly/7dMPDxm> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

3. Бібліотечний проєкт «Живе краєзнавство» [Електронний ресурс] // Бібліотечний туризм: Пізнай Україну та її бібліотеки : [блог]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/Ld04mx7> (дата перегляду: 1.06.2019). – Назва з екрана.

4. Віртуальна фотовиставка «Кіровоградщина запрошує» (до 75-річчя утворення Кіровоградської області) // Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського : сайт. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <https://cutt.ly/EdMAuDL> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

5. Волян Н. Проєкт «Живе краєзнавство» (з досвіду роботи Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки) / Наталія Волян // Бібл. планета. – 2020. – № 1. – С. 14–18.

6. «“Інтелектуальна мережа” – шахові клуби у бібліотеках міста» // ЛітЕра: бібліотека міста Житомир : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Житомир. – Режим доступу: <https://littera.zt.ua/chess> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

7. Інтерактивний проєкт «Book & Art weekend в дитячій бібліотеці» // Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т. г. Шевченка : сайт. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <https://cutt.ly/FdMTJyj> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

8. Кімната сімейного читання // Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека : сайт. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Рівне. – Режим доступу: <https://cutt.ly/kdMPbIY> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

9. Клуб «Зустріч» // Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека ім. К. А. Тімірязєва : офіційний сайт. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Вінниця. – Режим доступу: <https://cutt.ly/sdMOTnw> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

10. Клуб настільних ігор «Синя валіза» // Черкаська обласна бібліотека для юнацтва ім. Василя Симоненка : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Черкаси. – Режим доступу: <https://cutt.ly/qdMOz6l> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

11. Літературний туризм : проекти та програми // Хмельницька міська централізована бібліотечна система : офіційний сайт. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Хмельницький, 2017, 1 лют. – Режим доступу: <https://cutt.ly/4dMTuKX> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

12. Літній фото-інтенсив для бібліотекарів // Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека : сайт. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Рівне. – Режим доступу: <https://cutt.ly/rdMPY5Z> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

13. МеБіКо // Львівська обласна бібліотека для юнацтва ім. Романа Іваничука : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Львів. – Режим доступу: <https://cutt.ly/LdMPg9y> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

14. Навчально-ігрова бібліотечна програма «Літерландія» // Львівська обласна бібліотека для дітей : сайт. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Львів. – Режим доступу: <https://cutt.ly/IdMTbAh> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

15. Навчально-ігровий екологічний проєкт «Еко-стиль твого міста» // Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка : сайт. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <https://cutt.ly/SdMTKnr> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

16. Назустріч улюбленому письменнику // Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека ім. І. Франка : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Івано-Франківськ. – Режим доступу:

<http://lib.if.ua/news/1482845306.html> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

17. Наші проекти // Деміївська бібліотека : сайт. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Полтава. – Режим доступу: <https://cutt.ly/gdMO0rG> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана

18. Платівка на Ринку 9 // Львівська обласна бібліотека для юнацтва ім. Романа Іваничука : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Львів. – Режим доступу: <https://cutt.ly/xdMInhH> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

19. Проект «Веселий кухар» // Волинська обласна бібліотека для дітей : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Луцьк. – Режим доступу: <https://cutt.ly/hdMUKPJ> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

20. Проект «Живе краєзнавство» // Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека : сайт. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Рівне. – Режим доступу: <https://cutt.ly/4dMPCeO> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

21. «Пройдімся рідним містом» // Волинська державна обласна універсальна наукова бібліотека імені Олени Пчілки : сайт. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Луцьк, 2016, 7 квіт., 15:39. – Режим доступу: <https://cutt.ly/edMAvf5> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

22. Середюк В. Я. Клуб «Садівник»: складові успіху (з досвіду роботи відділу аграрних наук і виробництва Вінницької ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва) / Валентина Яківна Середюк // II науково-практична конференція «Бібліотека в умовах сучасності і конструювання майбутнього». – Електрон. текст. та зображув. дані. – Вінниця, 2019, 25 верес. – Режим доступу: <https://cutt.ly/1dMYyKZ> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

23. Створення онлайн-гіду екскурсійними маршрутами Рівного // Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека : сайт. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Рівне. – Режим доступу: <https://cutt.ly/4dMP0Xh> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

24. Стильна Бібліотека // Львівська обласна бібліотека для юнацтва ім. Романа Іваничука : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Львів. – Режим доступу: <https://cutt.ly/GdMPayr> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

25. Театр у бібліотеці // Львівська обласна бібліотека для юнацтва ім. Романа Іваничука : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Львів. – Режим доступу: <https://cutt.ly/7dMI09o> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

26. Школа «Бібліотечно-бібліографічної грамотності» // Полтавська обласна бібліотека для юнацтва імені Олеся Гончара : сайт. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Полтава. – Режим доступу: <https://cutt.ly/8dMOLes> (дата звернення: 10.08.2020). – Назва з екрана.

ЗМІСТ

Передмова.....	2
Бібліотечний проєкт: навіщо? як? з ким?.....	3
Проєкти, спрямовані на популяризацію доробку сучасних письменників.....	8
Проєкти, спрямовані на популяризацію рідного краю.....	12
Проєкти, спрямовані на самовдосконалення та особистісний розвиток.....	18
Проєкти, спрямовані на популяризацію бібліотеки.....	20
Проєкти, спрямовані на спілкування, знайомство, проведення дозвілля.....	24
Екопроєкти.....	31
Навчально-інтерактивні проєкти.....	33
Джерела.....	35